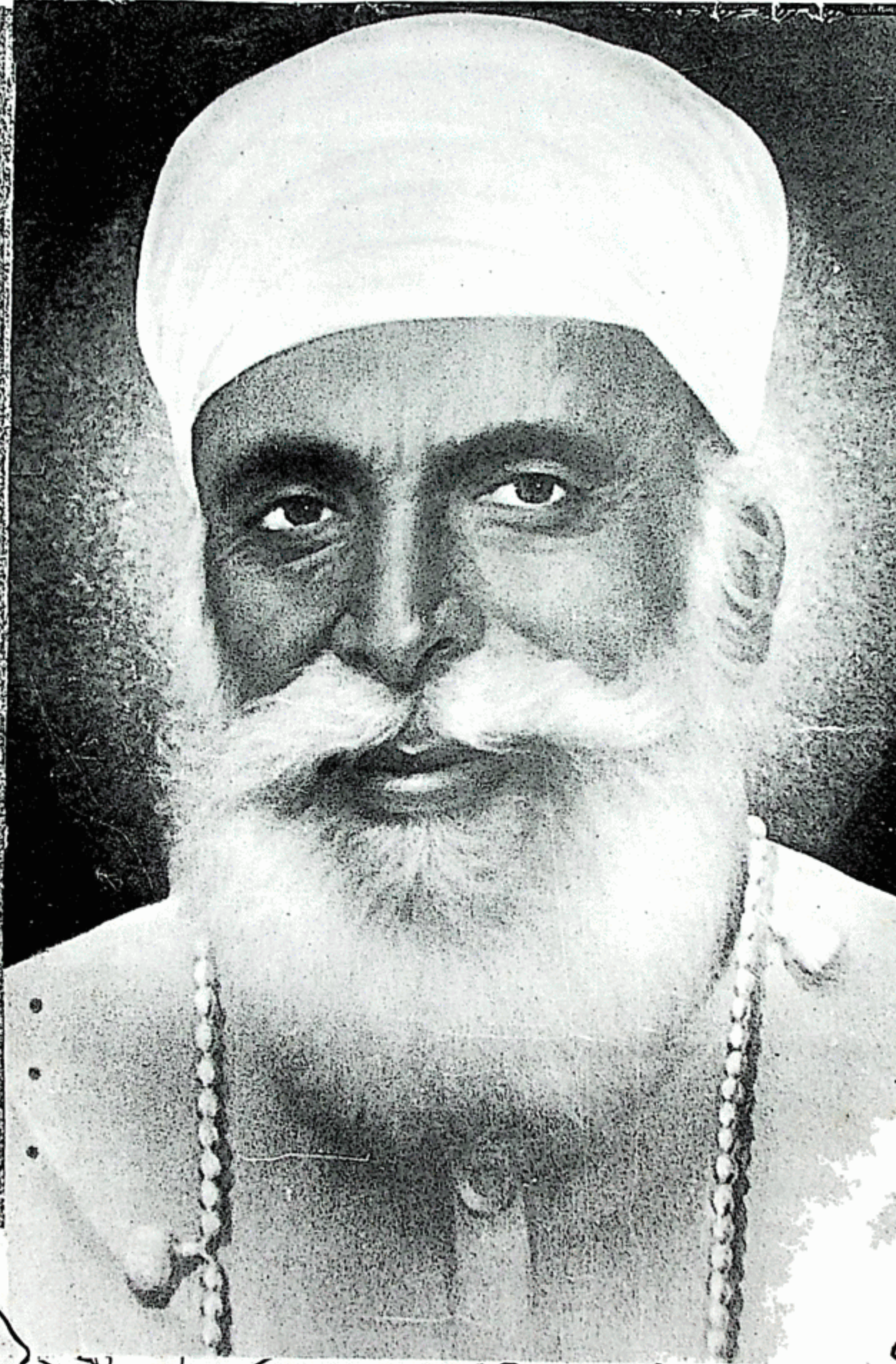

1
ਮਟੱਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਅਵਤਾਰ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ
ਸਭ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

Santokh Singh

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਅਤੇ ਸਿਖੀ ਦੀ ਦੁਰਦਸਾ ਵੇਖ ਚੁਕੇ ਸਨ । ਸਿਖ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਤਮਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਗਲਾਮ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਨ । ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਵਿਚ ਫਸ ਚੁਕੇ ਸਨ । ਇਸਨਾਨ ਪਾਣੀ, ਭਜਨ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਸਭ ਤਿਆਗ ਬੈਠੇ ਸਨ । ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕਛਹਿਰੇ ਵੀ ਤਿਆਗ ਬੈਠੇ ਸਨ । ਧੋਤੀਆਂ, ਤੰਬੇ, ਗਹਾਰੇ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਲੰਮੇ ਤਹਿਮਤ ਬੰਨ ਬੈਠੇ ਸਨ । ਮਾਸ ਖਾਣ ਅਤੇ ਸੁਹਾਯ ਪੀਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਸਨ । ਜਦੋਂ ਸਿਖੀ ਦੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦਇਆ ਆਈ ਅਤੇ

ਪੰਥ ਖਾਲਸਾ ਖੇਤੀ ਮੇਰੀ ਕਰਹੈ ਸੰਭਾਲਨ ਮੈਂ ਤਿਸ ਬੇਰੀ

ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਗਯਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ੧੮੧੪ ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ (13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1857) ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਖੇਤੋਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਖੀ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਮੁਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਫ਼ੈਦ ਝੰਡਾ ਨਹਿਰਾਇਆ । ਇਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰੋਂ ਸਾਜੇ ਹੋਏ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਨਾਮ **ਸੰਤ ਖਾਲਸਾ** ਰਖਿਆ ।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਹ ਮਨੁਖ ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਪਣਾ ਚਰਿਤ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਹ ਉਹ ਅਪਣੇ ਦੇਸ, ਕੌਮ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸਵਾਰ ਸਕਦਾ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਾਮ ਜਪਣ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਤਾਕੀਦੀ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ।

ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਵਾਸਤੇ ਜਿਥੇ ਹੋਰ ਬੜਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਦੁਰਦਸਾ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਲੜਕੀ ਨਮਾਹੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵੇਚੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਟਾ ਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬਾਲ ਵਿਵਾਹ ਕਰੇ । ਵਿਧਵਾ ਵਿਵਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਸ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ । ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਅਤੇ ਕਛਹਿਰੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ, ਖਰਚੀਲੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋਣ ਲਈ ਅਨੰਦ ਕਾਹਜ ਦੀ ਸਾਦਾ ਰਸਮ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ।

ਮੈਂ ਇਸੇ ਦੇਹ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵਾਂਗਾ । ਸਰਜ ਭਾਵੇਂ

ਨਹੀਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਗ ਪਵੇ ਪਰ ਇਹ ਕਦੀ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਨ ਆਵਾਂ।

ਮੰਗੋਜ਼ ਮੇਰੀ ਬਾਬਤ ਸਰਗਿਸ਼ਾ ਆਖਣਾ ਪਰ ਤੂੰ ਇਤਥਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨ
ਇਤਿਆਦਿ।

ਸੰਤ ਇੰਦ੍ਰਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :

ਜਾ ਕਹੁ ਸਾਡੇ ਸਜਣ ਤਾਈਂ, ਨ ਥਿੜਕਣ ਨ ਡੋਲਣ,
ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਸਭ ਕਾਰ ਹੋਗੀ, ਨੈਣ ਅੰਦਰ ਲੇਖੋਲਣ,
ਜਦ ਤਕ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਹੋ ਉਚੀ ਧਰ ਤੇ ਨ ਲਹਿਰਾਸੀ,
ਭੁਲ ਕੇ, ਖਾ ਭੁਲੇਖਾ ਕੋਈ ਗਿਆ ਨ ਮੂਹੋਂ ਬੋਲਣ,

ਕਾਲਦਰਸੀਸੀ ਜਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸਾਂ ਗੁਪਤ ਖੇਡ ਬਹੁਤ ਚਿਹ ਤਕ
ਖੇਡਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਲਈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੰਗਨ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ ਵਿਚ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ:

ਅਜ ਤੋਂ ਭਾਈ ਬੁਧਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਹਰੀ
ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਰਖਣ ਗੇ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਕਰਤਾ ਮੰਨਣ, ਮੇਰੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਇਹ
ਬਖਸ਼ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ
ਬਖਸ਼ਾਂਗਾ।

ਇਕ ਕਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

ਜਾ ਕੇ ਦੇਨੀ ਪੰਥ ਨੂੰ, ਸਾਡੀ ਇਹ ਅਰਦਾਸ । ਦਰਸਨ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਣਗੇ, ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਉਦਾਸ ।
ਬੁਧਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਅਜ ਤੋਂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਹੈ ਨਾਮ । ਮੰਨੇ ਸਾਡੇ ਥਾਂ ਹੁਣ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਤਮਾਸ ।
ਇਲ ਵਿਚ ਵਸੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਨੇਮ ਕੀ ਸੰਥ । ਉਹ ਸਿਖੀ ਰਖਣ ਹਰੀ, ਹਰ ਭਰਾ ਰਹੇ ਪੰਥ ।
ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਪਿਰਕਾਰਿਆ, ਬਖਸ਼ਣ ਕਿਰਪਾਧਾਰ । ਉਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਰਕਾਰ ਦਨ, ਕੋਈ ਨ ਬਖਸ਼ਣਗਾ।

3 ਰੂਪੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਸਤੇ, ਰਾਮ ਰੂਪੀ
 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸੀ ਪਰ ਹੁਕਮ ਅਸੀਂ ਸਿਰ
 ਤੁਕਾਂ ਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖੀ ਰੂਪ ਫਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਹਰੀ
 ਰਖਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ
 ਇਕ ਜੇਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਾਂਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਹਿਲ ਦੇ ਬੰਦੇ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਕੇ ਉਹ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ
 ਜਿਹੜੇ ਆਵਲ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰੀ ਸੁਭਾ ਦੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨ
 ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ ਪੰਜ ਸਿਖਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ
 ਦੇ ਨਾਮ, ਗ੍ਰਾਮ ਨਿਖਕੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਨੰਦ ਕਾਰਜ
 ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ। ਰਾਜੇ, ਸਰਦਾਰ, ਚੌਧਰੀ, ਜ਼ੈਲਦਾਰ, ਨੰਬਰਦਾਰ
 ਜੇਦੀ, ਬੇਦੀ, ਭੇਗਿਆਂ ਦੇ ਮਹੰਤ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਭ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਨ।

ਇੰਨੀਆਂ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਅਨੁਚੀਆਂ ਤੁਲਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀ
 ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੋਸਲਾ ਨ ਹਾਰਿਆ ਸਗੋਂ ਸਬਰ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਕਹੀਂ ਫੜ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ
 ਅਤੇ ਅਤਿ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਲੰਗਰ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ
 ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੀ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ
 ਕਿ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜਾਣਾ ਹੈ । ਜੇ ਆਪ ਸਚ
 ਮਚ ਹੀ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪੌਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮੰਗ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ? ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਪੁਤੀ ਗੰਢ ਪਵੈ ਸੰਸਾਰਿ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਥੇ
 ਪੁਤ੍ਰ ਦੀ ਬੜੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਪੋਤਾ ਵੇਖਣ ਦੀ ਗੀਤ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
 ਬਾਬਾ ਜੀ ਪੋਤਾ ਵੇਖਣ ਦੇ ਬੜੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ । ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ ਵੀ ਹੋਗਿਆ ਹੈ
 ਕਿ ਪੋਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ।
 ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਬਚਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਉਹ ਆਪ ਨਹੀਂ ਵੇਖ
 ਸਕਣਗੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਵੇਖ ਸਕੇਗੀ । ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਤਾਂ ਅਮਰ
 ਰਹੇਗਾ । ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਹੋਰ ਜਾਪਦੀ ਏ । ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਦੇਸ
 ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਖਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੁਹਾਡੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਭਾਈ ਬੁਧ
 ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਮਾਤਾ ਸਾਹਬੇ ਜੀ ਅਕਸਰ ਬੀਮਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਬੱਚਾ
 ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਹੀ ਨਹੀਂ । ਹੁਣ ਆਪਹੀਂ ਦਸੋ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਪੋਤ੍ਰ
 ਵਾਲੀ ਮੰਗ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ ?

ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ " ਨਾ ਭਾਈ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡੇ ਪਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :

ਰਾਜ ਬਿਨਾਸੀ ਤਾਮ ਬਿਨਾਸੀ ਸਾਤਰੁ ਭੀ ਬੇਨਾਧਾ ।

ਦਿਸਟਮਾਨ ਹੈ ਸਗਲ ਬਿਨਾਸੀ ਇਕ ਸਾਧ ਬਚਨ ਅਟਲਾਧਾ ।

ਇਥੇ ਤਾਂ ਇਕ ਸਾਧ ਬਚਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ
 ਪਰ ਇਹ ਕਦੀ ਹੋ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਧ ਦਾ ਬਚਨ ਪੂਰਾ ਨ ਹੋਵੇ । ਜਦ ਇਕ ਸਾਧ ਦਾ
 ਬਚਨ ਅਵੱਸ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਚਨ
 ਕਿਉਂ ਨ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ?

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਚਲੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਮਾਤਾ ਸਾਹਬੇ ਜੀ ਚੜ੍ਹਾਈ
 ਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਬਾਬਾ ਖੁਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਪੁਤ੍ਰੀਆਂ
 ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਫਤਹ ਕੌਰ (ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਫਤਹ ਕੌਰ ਜੀ)
 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਬਣਨ ਦਾ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ

ਸੰਮਤ ਬਿਕਰਮੀ ੧੮੪੬ (ਸੰਨ 18੧੦) ਚੇਤ ਵੱਖੀ ਤੀਜ ਐਤਵਾਰ
 ਦਾ ਉਹ ਸੁਭਾਗ ਦਿਹਾੜਾ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ
 ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ
 ਪ੍ਰਾਦੁਰਭਾਵ ਹੋਇਆ ।

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਸੰਗਤ
ਬੜੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਈ। ਸਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਵਧਾਈ, ਵਧਾਈ ਹੋਣ ਲਗੀ।
ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵਤਾ ਜੀ ਵੀ ਆ ਰਾਜਰ ਹੋਏ, ਫੁਲਾਂ ਵਾਂਗੂ ਮੀਂਹ
ਦੀ ਮਿਠੀ ਮਿਠੀ ਫਹਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਦੇਸ਼ ਗਵਨ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਸੀ
ਕਿ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰ ਵਕਤ ਰਾਮਗੀਤ ਬੋਲਣ
ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ

“ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਪਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਆਇਆ
ਏ। ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਇਆ ਏ। ਬੜੇ
ਪਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਛਤ੍ਰ ਛਾਇਆ
ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸੁਖ ਹੋਣਗੇ।”

ਇਸ ਵੱਡੇ ਪਰਤਾਪ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਤਾਂ ਮਿਸਰੀ
ਦਾ ਪਹਾੜ ਹੈ ਇਕ ਕੀੜੀ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਉਸ ਪਹਾੜ ਵਿਚੋਂ ਮਿਸਰੀ
ਖਾਂਦੀ ਰਹੇ, ਆਪ ਹੀ ਦਸੇ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਕਮਿਸਰੀ ਖਾ ਲਵੇਗੀ:

ਗੁਰ ਕੋ ਜਸ ਹੈ ਸੈਲ ਨਿਬਾਤੇ

ਮੈਂ ਚੀਟੀ ਕਿਆ ਚੁਕ ਚੌਂਤਾਂ ਤੇ

ਮੱਛੀ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੰਦ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੈ:

ਤੂ ਦਰੀਆਉ ਦਾਨਾ ਬੀਨਾ

ਮੈਂ ਮਛਲੀ ਕੈਸੇ ਅੰਤੁ ਲਹਾ

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗੁਣ ਉਭਾਰਤਾ ਦਾ ਤਿਲਮਾਤੁ ਵਰਨਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਸਦਾ ਵਰਤ ਲੰਗਰ :- ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ

ਜੀ ਸਰਬ ਦਾਨਾਂ ਤੇ ਉਪਰ ਅੰਨ ਦਾ ਦਾਨ ਬਡਾ ਲਿਖਾ ਹੈ

ਸੱਗ ਜਾਂ ਭੋਜ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾ ਫਰਕ ਹੈ।

ਸੱਗ ਆਮ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੱਸ ਫੈਲਾਉਣ ਖਾਤਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਲੋੜ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹਿਤ ਖੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਖਰਚਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੁਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਆਰਥ ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਧਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਕਈ ਧਨੀਆਂ ਅਥਵਾ ਦਾਨੀ ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਲੰਗਰ ਲਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਦਾ ਵਰਤ ਲੰਗਰ ਫਲਾਨੇ ਵਕਤ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਫਲਾਨੇ ਵਕਤ ਤਕ ਖੁਲੇਗਾ। ਜਿਥੇ ਵਕਤ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਸਦਾ ਵਰਤ ਕਹਿਣਾ ਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ। ਸਦਾ ਵਰਤ ਉਹ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਹਰ ਵਕਤ ਭੋਜਨ ਮਿਲੇ ਸਕੇ। ਇਹ ਮਹਾਨਤਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਲਾਏ ਹੋਏ ਲੰਗਰ ਨੂੰ ਪਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਲੰਗਰ ਦਾ ਮੁਢ ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਧਾ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਅਤਿ ਕਠਨਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਹੀ ਰਖਿਆ ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਮਹਾਨਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਤਾ ਪਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਲੰਗਰ ਨੂੰ ਪਾਪਤ ਹੋਈ ਉਹ ਬੇਮਮਾਲ ਹੈ। ਇਥੇ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਦਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਵਕਤ ਭਾਵੇਂ ਦੁਪਹਿਰ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਹੋਵੇ ਪਰਸਾਦਾ ਰਜਵਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਾਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅੰਨ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋਵੇ, ਫਸਲਾਂ ਬਰਸਾਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਅਨੁਗਿਣੀ ਹੋਵੇ, ਪਰਸਾਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਰਜਵਾਂ ਮਫਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੇ ਏਸ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸਰਣ ਲਈ ਕਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਏਸ ਲੰਗਰ ਨੇ ਕਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਰਜ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਥੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸਗੋਂ ਕਾਲ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ ਕੇ ਵੀ ਲੰਗਰ ਲਾਇਆ। ਕਾਲ ਦਾ ਘਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਕਾਲ ਦਾ ਘਰ ਜਿਲਾ ਸਰਸਾ ਦੀ ਉਹ ਬੇਆਬਾਦ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਇਹ ਸਵਰਗੀ ਬਾਗਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਚਕਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਦਾ ਹੀ ਸਿਟਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੰਗਰ ਜਾਂ ਲਾਇਆ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਵਖਾਵੇ, ਮੈਂਬਰੀ ਜਾਂ ਵਡਿਆਈ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਨਿਰੋਲ ਪਰਉਪਕਾਰ ਸਦਕਾ।

ਸੰਗੀਤ :- ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਰੀਰਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਲੰਗਰ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਥੇ ਰੂਹਾਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਲੰਗਰ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਰਾਗ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਗੇ ਆਪ ਜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁੰਟ ਸਮਝਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਨ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਇਥੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਰਾਗ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕੋਈ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਆਪ ਛਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ । ਆਪ ਜੀ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਪ ਸਿਖਾ ਪਾਸੋਂ ਕੁਝ ਛੁਪਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੱਤਰਾਰ ਸ੍ਰ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਜ਼ਾਦ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :-

"ਸਚੀ ਗਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਜੇ ਅਜ ਵੀ ਕਿਤੇ ਸਰਜੀਤ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਦੀ ਵਨ ਵਿਚ । ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਉਚੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਰ ਕੇ ਸਰਜੀਤ ਰੱਖਿਆ ... ਗੁਰਮਤ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਲੋਪ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸੰਗੀਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈਆਂ।"

ਨਾਮ ਬਾਣੀ । ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਾਲ ਮੇਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਵੀ ਨੰਗਰ

ਲਾਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਇਕ ਵਰਨੀ ਤਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਹੀ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ (ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਰਨੀਆਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ) ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਈ ਜਪ ਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ । ਕਈ ਨਾਮ ਅਥਵਾ ਭਜਨ ਦਾ ਪਯੋਗ ਰਚ ਦਿੰਦੇ, ਕਈ 'ਚੌਪਈ' ਦੇ ਸਵਾ ਲਖ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ, ਕਈ ਤਗਉਤੀਆਂ ਦਾ ਪਯੋਗ ਮਿਥ ਲੈਂਦੇ, ਕਈ 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਦਾ ਪਯੋਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਹੀ ਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ । ਪਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਕਈ ਲੱਖ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚ ਜਿਹੜਾ ਘਰ ਘਰ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਭ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ^{ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ} ਕਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-

**ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਕਲਿ ਜੁਗ ਵਿਚ ਸੁਰ ਸੋਧ ਅਤੇ ਨਾਮ
ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਦਿਤਾ ਚਲਾਇ ।**

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਉਚਾਰਤਾ ਦਾ ਕੁਝ ਕੁ ਪਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
 ਹੋਗਾਏ ਹੋਇਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਤੋਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਆਈ ਨੇ
 ਗੋਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਆਰਾਮ ਵਾਸਤੇ ਆਰਜ਼ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮਹਿੰਦੀ
 ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ। ਮਹਿੰਦੀ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਦਰਦਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਸਨ
 ਸਗੋਂ ਅੰਦਰ ਅੰਸਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਈ ਆਖਰੀ ਦਮ ਤਕ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜੱਸ
 ਕਰਦੀ ਰਹੀ।

ਸੇਠ ਤਰੇਲੋਕਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ ਆਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਅਜ ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸੱਤ ਲੜਕੇ ਕਾਢ ਵਿਹਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੰਤ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੀਸ ਨੇ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ ਆਰਜ਼ ਕੀਤੀ, ਆਪ ਜੀ
 ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡੋਲਣ ਨਹੀਂ ਲੜਕਾ ਜਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਫੇਰ
 ਭਾਵੇਂ ਹੋ ਜਾਏ। ਜਿਵੇਂ ਆਪ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼
 ਸਦਕਾ ਆਈ ਤੋਂ ੨੪-੨੫ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਲੜਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਜ ਦੇ ਲੜਕੇ
 ਆਪਣਾ ਵਿਹਾਰ ਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ (ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਅੱਖ ਵਿਚ
 ਚਿੱਟਾ ਪੈਨ ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨਾਟਿਲਾਜ ਹੋਕੇ, ਮੁਰਤਾਇਆ ਹੋਇਆ
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ^{ਕਰਨ} ਆਇਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ -
 ਕੀਰਤਨ ਕਰ, ਜੇ ਤੇ ਚਿੱਟਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ
 ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਸੀਸੇ ਸਾਮਲੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਕੀ ਵੇਖਦਾ
 ਹੈ ਕਿ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ। (ਇਹ ਸ੍ਰ. ਜੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ
 ਜਾਣਦੇ ਸਨ)

ਇਸੇ ਸ੍ਰ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਲੜਕਾ ਸ੍ਰ. ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
 ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
 ਨੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ਪੁਛਿਆ ਇਹ ਕਉਣ ਹੈ; ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਦਸਿਆ ਜੀ ਇਹ
 ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈ, ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ
 ਕਰਕੇ ਉਦਾਸ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ -
 ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨ ਕਰ। ਉਹ ਲੜਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ
 ਵਾਪਸ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਬੜੀ ਵਡੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ
 ਦੀ ਚਿਠੀ ਆਈ ਪਈ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀਰ ਦੀ ਸਾਖੀ ਲਿਖਾਂ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ
 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਆਂਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਤੇ ਸਾਹੀ ਉਮਰ ^{ਵਿਚ} ਕਰਦੀ ਨ ਕਰਦੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ
 ਕਿਸੇ ਹਾਨਤ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਭਾਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਉਚਾਰਤਾ ਤਾਂ ਮਿਸਰੀ ਦਾ ਪਹਾੜ ਹੈ
 ਮੈਂ ਚੀਟੀ ਉਸ ਪਹਾੜ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨਾਂ ਕੁ ਰੁਕ ਸਕਦੀ ਹਾਂ

ਮੀਨ ਹੀਨ ਮਤ, ਕਿਆ ਗਤਿ ਜਾਣੇ ।

ਕੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਅਤੇ ਕੀ ਅਨਾਧਾਰੀ ਜਿਸਨੇ ਇਕ ਵਾਰ
ਵੀ, ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕੀਤੇ ਉਹ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਰਾਣੀ ਅਤੇ ਮਾਕਰਸਕ
ਮਖੜੇ ਨੂੰ ਤਕ ਕੇ ਮੋਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਮੈਂ ਇਕ ਸੇਠ ਖਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ਼ਮਾਫ ਵੇਲੇ
ਖੀ ਹੋਈ ਇਕ ਸਾਖੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ :

ਸੇਠ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਵਡੇ ਸਪੁਤਰ ਸੇਠ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ
ਵਿਚ ਲਾਲੇ ਮੁਸੇ (ਪੰਜਾਬ) ਇਕ ਮੇਲਾ ਕੀਤਾ। ਮਿਥੀ ਹੋਈ ਤਾਹੀਕ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ
ਜੀ ਨੇ ਲਾਲੇ ਮੁਸੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਆਪਣੇ ਪਵਿਤਰ ਰਨ ਕੰਵਲਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਦੁਆਰਾ ਪਵਿਤਰ
ਕੀਤਾ। ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਜ਼ੂਰੀ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੰਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਦਾਤੇ ਵਾਲ, ਸੰਤ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਹਮੀ ਫਰਿਸ਼ਤਾ, ਸੀ ਰਕੁਵਰਤੀ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਕਈ ਸੰਤ ਆਏ ਸਨ। ਲਾਲੇ ਮੁਸੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਪੰਜ ਹੀ ਸਨ
ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸਹਿਰ ਹੀ ਭਰਿਆ ਪਇਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਵੇਲੇ
ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਲੈਕਚਰ ਹੁੰਦੇ। ਅਕਾਲੀ ਵੀਰ ਅਤੇ ਸਾਜਿਧਾਰੀ ਵੀਰਵੀ
ਦੀ ਵਾਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਢੰਡੇਰਾ ਫੇਰਿਆ ਗਿਆ ਕਿ
ਅੱਜ ਸੰਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੇ ਲੈਕਚਰ ਕਰਨਗੇ।
ਪੰਡਾਲ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਵੀਰ ਵੀ ਬੜੇ ਆਏ ਸਨ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਆਗੂ ਬੜਾ ਮੁਤੱਜਬੀ ਜੀ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾਰਕ ਸੀ ਅਤੇ
ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਿਰ ਤੇ ਕਾਲੀ ਦਸਤਾਰ
ਅਤੇ ਗਾਤਰੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕੀ
ਖੇਡ ਵਰਤਾਈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਜਣ ਅਪਣੀ ਜਗਾਹ ਤੋਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉੱਠ ਕੇ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਗੋਡੇ ਮਧੇ ਮਾਰ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ
ਨਿਮਤਾ ਸਹਿਤ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ :

ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੈਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਜਾਚਕ ਹਾਂ

ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਵੀਰ ਉਸ ਤੇ ਟੱਟ ਕੇ ~~ਅੱਗ~~ ਪੈ ਗਏ ਕਿ
ਤੂੰ ਏ ਅਕਾਲੀ ਅਸਲਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਸਤਿਆਨਾਮ ਹੀ ਕਰਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਰੋਜ਼
ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਪ
ਹੀ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਕੋਲੋਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਗਦਾ ਹੈਂ। ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ :
" ਭਰਾਵੇ, ਮੇਰੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਏਸ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੇ ਮੇਰੇ
ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਅੰਸੀ ਧਰੁਹ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਗੋਂ ਤੂੰ ਭੁਲ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਨ ਕੰਵਲਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਲਈ ਮਨ ਉਤਾਰਨਾ
ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਰਸਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਧ ਕੀ ਸੁਧ ਰਹੀ
ਬੁਧਿ ਕੀ ਬੁਧਿ ਰਹੀ ਮਤਿ ਮੈਂ ਨ ਮਤਿ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਦਾਹਰਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪ
 ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਖਣ ਸਿਖੀ ਦੀ ਗਾਰੁਮਾਈ
 ਕਰਨੇ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਨੂੰ ਨੀਯਤ ਕਰ ਗਏ ਹਨ।

ਮਾਮਟਰ ਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੀਮਾ

ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰਖਣਾ ਯਾਦ ਹਰਦਮ

ਉਹਦੀ ਯਾਦ ਨ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾ ਦੇਣਾ

ਲੋੜ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਵੇ ਮਸਤਾਨਿਓਂ ਜੇ

ਸੀਸ ਕੌਮ ਦੇ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਣਾ

ਏਸ ਦੇਹ ਨੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਨਹੀਂ

ਤੜਪ ਤੜਪ ਨ ਜਾਨ ਗਿਆ ਲੈਣਾ

ਜਿਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦੀਦਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ

ਚੀਮੇ ਦਰਸ ਜਗਜੀਤ ਦਾਪਾ ਲੈਣਾ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਗਜੀਤਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

NO.

DATE

13

ਸਤਿਗੁਰ

ਮੂਰਤਿ ਕਉ ਬਾਣਿ ਜਾਉ ।

ਅੰਤਰੁ ਪਿਆਸ ਚਾਤ੍ਰਿਕ
ਜਿਉ ਜਲ ਕੀ
ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ
ਕਰਿ ਪਾਓ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਅਠਾਥਾ ਕੇ ਨਾਥੁ
ਸਰਬ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕੁ
ਭਗਤਿ ਵਛਨੁ
ਹਰਿ ਨਾਉ ।

ਜਾ ਕੇ ਕੋਇ ਨ
ਰਾਖੈ ਪ੍ਰਾਣੀ
ਤਿਸ ਤੁ
ਦੋਹਿ ਅਸਰਾਉ ॥

His Holiness Sri Satguru Jagjit Singh ji

ਗੁਲਤੀਆਂ ਦੀ ਖਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ
ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨਾਮਧਾਰੀ

